

φυσικά μνημεῖα τοῦ σύμπαντος. Ἡ θρησκεία, ἡ ποίησις, ἡ ἱστορία τὰ καθιέρωσαν ἐξ Ἰσου. Ἡ ἅγια Γραφή τὰ ἐξυμνεῖ εἰς διάφορα χωρία. Οἱ ποιηταὶ κατὰ προτίμησιν ἀρέσκονται εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν ἀποτελουμένας εἰκόνας. Ὁ Σολομὼν ἠθέλησε νὰ τοὺς μεταχειρισθῆ πρὸς στολισμὸν τοῦ ναοῦ, ὃν αὐτὸς πρῶτος ἤγειρεν εἰς ἓνα καὶ μόνον θεόν, ἀναμφιβόλως ἕνεκα τῆς ἀγιότητος, τῆς μεγαλοπρεπειᾶς, τῆς φήμης, ἧς τὰ θαυμαστά ταῦτα τῆς φύσεως φυτὰ ἔκτοτε ἀπῆλθον.

«Οἱ Ἀραβες, εἰς οἰανδήποτε αἵρεσιν καὶ ἂν ἀνήκωσιν, αἰσθάνονται κατὰ παράδοσιν μέγα σεβασμὸν διὰ τὰ δένδρα ταῦτα ἀποδίδοντες αὐτοῖς οὐχὶ μόνον αἰώνιον βλῆστικὴν δύναμιν, ἀλλ' ἔτι καὶ ψυχὴν, ἧτις, ὅπως προικίζει τὰ ζῶα διὰ τοῦ ὀρμεφύτου, τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοῦ νοῦ, οὕτω καὶ τοὺς κέδρους διὰ σημείων σωφροσύνης καὶ προσηλατικῆς. Κατανοοῦσιν ἐκ τῶν προτέρων τὰς διαφόρους ἐποχάς, σείουσι δίκην μελῶν τοὺς μεγάλους κλάδους των ἀνυψοῦντες αὐτοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἢ καταβιβάζοντες πρὸς τὴν γῆν, καθ' ὅσον περιμένεται πτώσις χιόνος ἢ διάλυσις αὐτῆς. Εἶνε δι' αὐτοὺς ὄντα θεῖα ὑπὸ μορφῇ δένδρων. Αὐξάνουσιν ἐν μόνῳ τῷ Λιβάνῳ ἀναπτυσσόμενοι ὑπεράνω τῆς ζώης εἰς ἣν πᾶσα μεγάλη βλάστησις ἐκλείπει. Πάντα ταῦτα ἐκπλήττουσι τὴν φαντασίαν τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς.....

«Ἐν τούτοις τὰ δένδρα ταῦτα βραίνουσιν ἐλαττούμενα. Ἄλλοτε ποτε οἱ περιηγηταὶ ἠριθμοῦν 30 ἢ 40 ἐξ αὐτῶν, ἀργότερον 17, ἀργότερον ἀναφέρουσι μόλις 12. Ἦδη δὲν εὐρίσκονται ἢ ἑπτὰ μόνον, ἅτινα ἐξ ὧν δύναται τις νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ ὄγκου αὐτῶν εἰςὶ σύγχρονα τῶν ἱερογλυφικῶν χρόνων. Πέριξ τῶν γηραιῶν τούτων μαρτύρων τῶν ἐκλειψάντων ἐτῶν ἑναπομένει ἔτι μικρὸν τι δάσος ἐκ 400 ἢ 500 νεωτέρων κέδρων ἀποτελούμενον.

«Κατὰ τὸν Ἰουνίον μῆνα ἐκάστου ἔτους οἱ κάτοικοι τῆς Ἐδῆν, τῆς Κανσίνης καὶ τῶν χωρῶν τῶν πλησιοχώρων κοιλάδων ἀνέρχονται εἰς τὸ μέρος ἐνθα εὐρίσκονται οἱ κέδροι καὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν ἐκτελοῦσι λειτουργίαν. Πόσαι πρόσευχαι δὲν ἀντήχησαν ὑπὸ τοὺς κλάδους τούτους! Καὶ ποῖος ὠραιότερος νῶς, ποῖος βωμὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐγγύτερος! Τί ἀγιώτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον ἐπιστέγασμα τοῦ τελευταίου ὄροπέδιου τοῦ Λιβάνου, τοῦ στελέγους τῶν κέδρων καὶ τοῦ θόλου τῶν ἱερῶν τούτων κλάδων, οἵτινες ἐσκίασαν καὶ σκιαζοῦσιν ἀκόμη τόσας ἀνθρωπίνους γενεάς, αἱ ὁποῖαι προφέρουσι διαφόρως τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἀναγνωρίζουσι αὐτὸν πανταχοῦ ἐν τοῖς ἔργοις του καὶ τὸν λατρεύουσι ἐν ταῖς φυσικαῖς αὐτοῦ ἐκδηλώσεσι! »

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΟΒΕΡΛΟΣ
πτυχιούχος τῆς σχολῆς τοῦ Montpellier

ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ

Ἡ μακροβιότης τῶν δένδρων εἶνε διάφορος. Ἐν τῇ Ἐυρώπῃ συνήθως ἀποκόπτονται ταῦτα πρὶν ἢ φθάσωσιν

εἰς τὸ ὄριον τῆς ζωῆς αὐτῶν, ἂν καὶ εἰς μεγάλα τινὰ δάση, ὡς τὸ τοῦ Φοντανεμπλώκ κτλ., ἀπαντᾷ τις Δρύς, Πλατάνους, Καστανέας, Πτελέας, Φιλύρας, κτλ., τῶν ὁποίων ἡ αὐθεντικὴ ἡλικία φαίνεται ὑπερβαίνουσα τὴν χιλιετηρίδα. Διηγούνται ὅτι ἡ Ἐλβετικὴ Φιλύρα τοῦ *Fribourg* ἐφυτεύθη κατὰ τὸ 1476. Εἰς τὸν νομὸν *Charente-Inférieure* τῆς Γαλλίας ὑπάρχει μία τῶν μεγαλύτερων τῆς Ἐυρώπης δρυῶν ἀριθμοῦσα οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν 1800 ἐτῶν. Ἡ ἡλικία καστανέας τινὸς ἐπὶ τοῦ ὄρους Αἴτνης εὐρισκομένης χάνεται ἐν τῷ σκότει τῶν ἐτῶν. Αἱ ἐν Καλλιφορνίᾳ ἀποκοπεῖσαι Βελλιγκτωνίαι ἠριθμοῦν πλείονας χιλιετηρίδας, ὡς τοῦτο ἐξήχθη ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ξυλωδῶν αὐτῶν ζωνῶν. Ἀλλὰ μήπως οἱ Βιοβάβ τῆς Σενεγάλης, περὶ ὧν ἐν τῷ τρίτῳ φύλλῳ τοῦ παρόντος περιοδικοῦ ἐγένετο λόγος, εἶνε ὀλιγώτερον περιώνυμοι διὰ τὴν μακροβιότητα αὐτῶν; Παραδείγματα παρομοίας μακροβιότητος δὲν ἐλλείπουσιν εἰς τὰ δάση τοῦ νέου κόσμου.

ΑΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Α. Παπαδημητρίου, *Γαλάσιον* εἰς ἅπαντας τοὺς συνδρομητὰς ἐπέστειλεν τὰ φύλλα, ἀπορούμεν πῶς δὲν τὰ ἔλαβον. κ. Γ. Σταυρουτζάκη *Δημησιόγαν* ἐπιστολήν σας ἔλαβamen μετ' ἐγκλειστοῦ ἀγγελίας, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. κ. Α. Κορώνη *Αἰδίνιον* ἐπιστολήν μετὰ συνδρομῆς ἔλαβomen, φύλλα ἀπεστάλησαν. κ. Καπόγιαννον *Ἐρταῦθα* φύλλα τελευταῖα ἀπεστάλησαν συγγνώμην διὰ τὴν βραδύτητα. Δ. Παπαδόπουλον *Ἀγυονλίτισαν* ἐπιστολαὶ ἐλήφθησαν εἰς συνδρομητὴν Α. Οἰκονόμου ἀπεστάλησαν τὰ φύλλα· οὐδεμίαν πληροφορίαν εἰς τὴν περὶ τῆς ὑποθέσεώς σας. Ἀδελφοῦ Μαυραγιάν *Μοραστήριον*· Ἐπιστολή σας ἐλήφθη· εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὰ ἀποσταλέντα· ἀποδείξειε συνδρομῶν στέλλονται σήμερον. Ζωσιμαῖαν *Σχολήν*, *Ἰωάννινα*· ἀποστείλατε συνδρομήν. κ. Κωνσταντῆ *Πάτρας* δὲν μὰς ἐγράψατε. κ. Δ... *Ἐρταῦθα*· Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς σας διὰ τὰ περὶ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου δημοσιεύομενα ἐν τῷ «Προμηθεῖ» ἀποκρινόμεθα μετὰ τοῦ *Flammariön* (*Le monde avant la création de l'homme* p. 119) ὅτι «Ἐν τῇ παρουσίᾳ καταστάσει τῶν ἡμετέρων γνώσεων ὅταν ἀκούῃ τις ἄλλον στρέφοντα εἰς τὸ γελοῖον τὴν συγγένειαν τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ πιθήκου καὶ τῶν ἄλλων ζωϊκῶν εἰδῶν, ὁρεῖται νὰ θεωρῆ ὡς ἀποδεδειγμένον ὅτι ἔγει ἐνώπιον αὐτοῦ ἄνθρωπον ἀμαθῆ ἢ κακῆς πίστεως πρόσωπον, ἢ ἐγκέφαλον πνιγηρῶς περιορισμένον· δέου λοιπὸν νὰ μὴ λαμβάνῃ τὸν κόπον νὰ συζητῆ μετ' αὐτοῦ. Τὰ ὀπισθοδρομικὰ ταῦτα πνεύματα θέτουσι τὴν εὐγένειαν ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει—δηλ. ἐν τῇ καταπτώσει ἀνεργήτου τύπου κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τελείου—ἀντὶ νὰ ἀναγνωρίσωσι νὰ θαυμάσωσι καὶ νὰ χαιρετίσωσι τὴν εὐγένειαν ἐν τῇ προοδῷ». κ. Καθριν *Αἰρίσσαν*· ἐπὶ μῆνας ἄγνοοῦμεν τί γίνεσθε. κ. Ζιζηλιαν *Ροστόφ*· συνδρομὴ σας ἐπληρώθη ἐνταῦθα. κ. Σκουφον *Μοραξοφ*· τὰ ἀποσταλέντα προσεχῶς.

Τίσιος Ἀθηναῖος